

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
& ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

12 / 06 / 2014

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1. α) Λ β) Σ γ) Σ δ) Λ ε) Λ

A2 → δ

A3 → β

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B1. Η συμπεριφορά του καταναλωτή.

Ο καταναλωτής ικανοποιεί τις ανάγκες του με τη χρησιμοποίηση των αγαθών. Για τον καταναλωτή, χρησιμότητα ενός αγαθού είναι η ικανοποίηση την οποία απολαμβάνει σε μια ορισμένη χρονική περίοδο από την κατανάλωση του αγαθού αυτού. Επιδίωξη του καταναλωτή είναι να μεγιστοποιεί τη χρησιμότητα που απολαμβάνει από την κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών. Η επιδίωξη της μέγιστης χρησιμότητας αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της συμπεριφοράς του καταναλωτή στη ζήτηση αγαθών.

Την παραπάνω επιδίωξη περιορίζουν δυο παράγοντες οι οποίοι σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο είναι δεδομένοι για τον καταναλωτή: Το χρηματικό του εισόδημα και οι τιμές των αγαθών.

Με τον όρο χρηματικό εισόδημα εννοούμε ένα συγκεκριμένο αριθμό χρηματικών μονάδων που μπορεί να διαθέσει για την αγορά αγαθών.

Με τον όρο τιμή ενός αγαθού εννοούμε τον αριθμό των χρηματικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση μιας μονάδας από το συγκεκριμένο αγαθό.

Επομένως, ο καταναλωτής είναι αναγκασμένος να επιλέξει αυτά τα αγαθά και σε εκείνες τις ποσότητες που του επιτρέπει το εισόδημά του, έτσι ώστε από την κατανάλωσή τους να μεγιστοποιεί τη χρησιμότητά του. Μια τέτοια συμπεριφορά ονομάζεται ορθολογική συμπεριφορά και ο καταναλωτής ορθολογικός καταναλωτής.

Ένας ορθολογικός καταναλωτής, ο οποίος σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο έχει έτσι καταναείμι το εισόδημά του, ώστε αγοράζοντας αυτά τα αγαθά και σε εκείνες τις ποσότητες να μεγιστοποιείται η χρησιμότητά του, λέμε ότι βρίσκεται σε ισορροπία. Αυτό σημαίνει ότι, αν δεν υπάρξει καμία μεταβολή, για παράδειγμα στις προτιμήσεις του, στις τιμές των αγαθών ή στο εισόδημά του, δεν έχει κανένα λόγο να μεταβάλει τη συμπεριφορά του.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Στον παραγωγικό συνδυασμό Α όταν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού Ψ τότε η μέγιστη ποσότητα του αγαθού Ψ είναι 250 και η ποσότητα του αγαθού Χ είναι 0.

$$KE_{X \text{ }_{A \rightarrow B}} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{250 - 150}{50 - 0} = 2 \quad KE_{X \text{ }_{B \rightarrow \Gamma}} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{150 - 75}{75 - 50} = 3$$

$$KE_{X \text{ }_{\Gamma \rightarrow \Delta}} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 5 = \frac{75 - 0}{X_{\Delta} - 75} \Leftrightarrow 5(X_{\Delta} - 75) = 75 \Leftrightarrow X_{\Delta} = 90$$

Ο πίνακας συμπληρωμένος είναι ο εξής:

	X	Ψ	KE _X
A	0	250	
			2
B	50	150	
			3
Γ	75	75	
			5
Δ	90	0	

$$\mathbf{\Gamma 2.} \quad KE_{\Psi \text{ }_{B \rightarrow A}} = \frac{1}{KE_{X \text{ }_{A \rightarrow B}}} \Leftrightarrow KE_{\Psi \text{ }_{B \rightarrow A}} = \frac{1}{2}$$

$$KE_{\Psi}^{\Gamma \rightarrow B} = \frac{1}{KE_X^{B \rightarrow \Gamma}} \Leftrightarrow KE_{\Psi}^{\Gamma \rightarrow B} = \frac{1}{3}$$

$$KE_{\Psi}^{\Delta \rightarrow \Gamma} = \frac{1}{KE_X^{\Gamma \rightarrow \Delta}} \Leftrightarrow KE_{\Psi}^{\Delta \rightarrow \Gamma} = \frac{1}{5}$$

Το κόστος ευκαιρίας του Ψ είναι **αυξανόμενο**. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή όλων των αγαθών. Καθώς αυξάνεται η παραγωγή του αγαθού Ψ, αποσπώνται από την παραγωγή του αγαθού Χ συντελεστές που είναι όλο και λιγότερο κατάλληλοι για την παραγωγή του αγαθού Ψ. Απαιτούνται, δηλαδή, ολοένα και περισσότερες μονάδες από το άλλο αγαθό για την παραγωγή κάθε επιπλέον μονάδας του συγκεκριμένου αγαθού, πράγμα που σημαίνει αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας.

Γ3.

	X	Ψ	KE _X
Γ	75	75	
Γ'	80	Ψ=;	5
Δ	90	0	

$$KE_X^{\Gamma \rightarrow \Gamma'} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 5 = \frac{75 - \Psi}{80 - 75} \Leftrightarrow \Psi = 50$$

Άρα ο συνδυασμός (X=80, Ψ=45) είναι εφικτός και βρίσκεται αριστερά της καμπύλης των παραγωγικών δυνατοτήτων. Συνεπώς η οικονομία αυτή δε χρησιμοποιεί όλες τις παραγωγικές της δυνατότητες και ορισμένοι ή όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται.

Γ4. Για να μπορέσουμε να απαντήσουμε στο ερώτημα χρειάζεται να υπολογίσουμε καταρχήν την μέγιστη ποσότητα του αγαθού Ψ όταν παράγονται 20 μονάδες του Χ.

	X	Ψ	KE _X
A	0	250	
A'	20	Ψ=;	2
B	50	150	

$$KE_X^{A \rightarrow A'} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 2 = \frac{250 - \Psi}{20 - 0} \Leftrightarrow \Psi = 210$$

Έπειτα χρειάζεται να υπολογίσουμε την μέγιστη ποσότητα του αγαθού Ψ όταν παράγονται 70 μονάδες του Χ.

	X	Ψ	ΚΕ _X
B	50	150	
B'	70	Ψ=;	3
Γ	75	75	

$$ΚΕ_{X_{B \rightarrow B'}} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 3 = \frac{150 - \Psi}{70 - 50} \Leftrightarrow \Psi = 90$$

Άρα αν η οικονομία αυξήσει την παραγωγή του αγαθού X από 20 σε 70 μονάδες θα πρέπει να θυσιάσει 210-90=120 μονάδες από το αγαθό Ψ.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Για να μπορέσουμε να προσδιορίσουμε τον τύπο της αγοραίας γραμμικής συνάρτησης προσφοράς θα χρειαστεί, να εξάγουμε τις συντεταγμένες, δύο τουλάχιστον, σημείων της. Στο αρχικό σημείο ισορροπίας η ποσότητα ισορροπίας προκύπτει αν τοποθετήσουμε την αρχική τιμή ισορροπίας στην αρχική αγοραία γραμμική συνάρτηση ζήτησης.

$$\text{Για } P_{E1} = 4, Q_{D1} = 400 - 20P = 400 - 20 \cdot 4 = 320$$

Εφόσον άλλαξαν οι προτιμήσεις των καταναλωτών μεταβλήθηκε και η ζήτηση.

Η νέα εξίσωση ζήτησης είναι $Q_{D2} = Q_{D1} + 100$ Άρα $Q_{D2} = 500 - 20P$

Επειδή η νέα ποσότητα ισορροπίας είναι 380 η νέα τιμή ισορροπίας βρίσκεται από την Q_{D2} και είναι $380 = 500 - 20P_{E2}$ άρα η νέα τιμή ισορροπίας είναι $P_{E2} = 6$

Μπορούμε τώρα να υπολογίσουμε την εξίσωση προσφοράς από τα δύο σημεία ισορροπίας

$$Q_S = \gamma + \delta P$$

$$380 = \gamma + \delta 6$$

$$320 = \gamma + \delta 4$$

Προκύπτει λοιπόν $\delta = 30$ και $\gamma = 200$. Άρα η εξίσωση προσφοράς είναι $Q_S = 200 + 30P$

$$\mathbf{\Delta 2.} E_{\text{στούσου}}^{\text{ΕΙΕ2}} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_{E1} + P_{E2}}{Q_{E1} + Q_{E2}} = 30 \cdot \frac{4 + 6}{320 + 380} = \frac{3}{7} = 0,42 \text{ Άρα η προσφορά είναι ανελαστική.}$$

Δ3.α. Για $P_A = 4$ $Q_{D2} = 500 - 20 \cdot 4$ άρα $Q_{D2} = 420$ οπότε Έλλειμμα = $Q_{D2} - Q_S = 420 - 320 = 100$

β. Για την τιμή της μαύρης αγοράς έχουμε $320 = 500 - 20P_2 \Leftrightarrow P_2 = 9$, Άρα

$$\text{Καπέλο} = P_2 - P_A = 9 - 4 = 5$$

Δ4. Η επιβολή της ανώτατης τιμής πρέπει να είναι βραχυχρόνια για να αποφεύγεται η μαύρη αγορά.